

Arbeiðsmegi til Grønlands

Tað er ikki bara í Føroyum, at tað stendur á hjá fiska-virkjunum og øðrum vinnuvirkjum at fáa arbeiðsfólk. Í Grønlandi er støðan tann sama, og tað hevur millum annað havt við sær, at rækjuvirkið hjá Royal Greenland í Ilulissat hevur bara arbeitt við hálvari megi í summar, og at svart-kalvavirkið hevur bara brúkt 80 prosent av framleiðslu-orkuni. Royal Greenland sigur, at felagnum tørvar 50 fólk, og at tað kann koma upp á tal at innflyta arbeiðsmegi.

Útgávukonsert hjá Guðrið

Í samband við at fløgan hjá Guðrið Hansdóttir »Love is Dead« er komin út, fer Guðrið á pall við bólki sínum í Sjónleikarhúsinum í Havn leygarkvøldið 29. sept. kl. 20.00. Heiðrik á Heygum hitar upp við nýggjum tilfari frá komandi fløgu síni. Guðrið hevur verið at síggja á teimum mongu festivalunum í summar, og eisini hevur hon luttikið í nógvum tónleikatiltøkum so sum Prix, AME og GBOB. Harafturat hevur hon longu tvær ferðir verið í uppskoti sum besta songkvinnu í Føroyum á Planet Awards. Á nýggju fløgu síni vísir Guðrið av álvara, hvat hon megnar. Hon prógvar, at hon uttan iva er ein av okkara dugnaligastu songkvinnum.

Eingin teknisk forðing at taka olju upp úr Olshanu

- Neyðugt er at útvega sær eitt amboð, ið verður rópt Hot-Tap. Tað eru ikki nógv amboð til av hesum slagnum í heiminum, men tað hevur eydnast okkum at fáa fatur á einum, um tað fellir okkum í lut at taka oljuna upp. Hetta er ein stór hydraulisk borimaskina. Hol verður borað inn í skipssíðuna, og síðan verður oljan pumpað upp í prám, sum eisini er útgjørdur við krana, sigur royndur kavari, ið hevur kavað fyri offshore-vinnuna í 15 ár

UMHVØRVI

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Í blaðnum í vikuni høvdu vit lítlan stubba um kinverska farmaskipið Fu Shan Hai, sum sakk út fyri Bornholm fyri stívliga fyra árum síðan.

Skipið, sum liggur á 69 metra dýpi, lekur framvegis olju.

Í greinastubbanum, sum vit funnu í útlendskum bløð-

um, stóð lítið ítakligi um hesa hending.

Kenna málið

Í morgun ringdi ein kelda hjá blaðnum, sum er millum teirra, ið liggja fram við at geva tilboð upp á upptøkuna av oljuni í Olshanu, ið liggur við havsins botn á Tanga-firði.

- Okkara fyrítøka hevur samstarvað við kavara, ið fingust við at taka oljuna upp úr Fu Shan Hai, og tí kenna vit rættiliga væl hetta málið.

Tá keldan hevur áhugamál í møguligari upptøku av oljuni í Olshanu, vil hon í fyrstu syfti verða ónevnd.

Tað var tann 31. mai 2003, at 225 metur langa og 33 metur breiða kinverska skipið stoytti saman við bingjuskipið Gdynia. Skipið fekk stóran leka í bakborðssíðu og sakk nakkur tímar seinni á 69 metra dýpi.

Hetta er soleiðis størsta skipsvrak í Norðurevropu. Hendingin fór fram stutt norður úr Hammer Odde á Bornholm.

178 kavingar

Fu Shan Hai hevði eina stóra last av handilstøðum

og eina stóra last av tungolju á longu leiðini til Kina.

Tá skipið sakk, gjørdist trýstið í dýpinum so stórt, at oljutangar, sum lógu undir apteringini í skipssíðuni kleimdu, og nógv olja fór út í skipið og síðan í havið.

Ein stór dálkingarvanlukka var í eygsjón á hesum leiðum.

Avgjørt varð tí sum skjótast at fáa oljuna, sum eftir var í skipinum, upp.

Á heimasíðuni safeair.dk lesa vit, at upptøkan hevði við sær 178 kavingar og 450 tímar í sjónum. Djúpa-asta kavingin var 69 metrar og tók 3 tímar og 15 minuttir.

Olshana-málið

Keldan, sum vit hava tosað við, hevur kavað í offshore-vinnuni í 15 ár, og nú Olshana sigldi á Flesjarnar og endaði við havsins botn, hevur felagið hjá honum saman við øðrum ligið fram við at geva tilboð upp á upptøkuna av oljuni, sum er í skipinum.

Hann sigur, at upptøkan í kinverska skipinum slett ikki kann samanberast við upptøkuna úr Olshanu.

- Kinverska skipið hevði so nógva tungolju. Hinvegin er tann stóri parturin av

oljuni, sum er í Olshanu, gassolja, sum er nógv lættari at arbeiða við.

Í slíkum føri, sum hesum, tá eitt slíkt átak skal reisast á fótur, er neyðugt við samstarvi um fólk og útgerð.

- Vit samstarva soleiðis við eitt hálendskt felag um prám, sum hevur krana og tangar til oljuna, sum kemur úr skipinum, og vit hava eisini samstarv við somu kavara, ið kavaðu, tá oljan varð tikin upp úr Fu Shan Hai.

Eingin forðing

Keldan sigur, at tað er eingin sum helst tekniskt forðing fyri at taka oljuna upp úr Olshanu, og hann sigur seg ikki skilja, at myndugleikarnir ikki lata við seg koma, nú heystið er komið, og tað stundar móti vetri.

- Tað er ógjørligt at meta um føroyska veðurlagið upp á longri sikt hesa tíðina av árinum, og tí er tað veðrið, sum er váðin hjá teimum, sum skulu gera hetta arbeiði – og ikki tann tekniski parturin av uppgávuni.

Hann sigur, at tá ein slík uppgáva skal fremjast, sum tað er at taka oljuna upp úr Olshanu, er neyðugt at útvega sær eitt amboð, ið

verður rópt Hot-Tap System.

- Tað eru ikki so nógv amboð til av hesum slagnum í heiminum, men tað hevur eydnast okkum at fáa fatur á einum slíkum, ið er tøkt, um tað fellir okkum í lut at taka oljuna upp.

Keldan sigur, at eitt Hot Tap System er ein serlig hydraulisk borimaskina, sum helst vigar millum hálvt annað og tvey tons.

Trygg upptøka

- Hol verður borað inn í skipssíðuna, har tangar eru, og síðan verður oljan pumpað upp í prámin, sum eisini er útgjørdur við krana at lyfta borimaskinuna. Prámurin hevur tangar og rúmar allari oljuni í Olshanu.

Hann sigur, at í flestu fòrum slepst inn gjøgnum skipssíðuna eftir oljuni, og øðrum fòrum kann verða neyðugt at fara umborð á skipið og seta hol á aðrastaðni í skipinum.

- Hetta er ein sera tryggur háttur til upptøku av olju. Í mesta lagi fer ein litur í havið fyri hvørt holið, ið borað verður inn í tangarnar. Tá tangin er tómur, verður rør og proppur sett í hvørt holið sær.

Keldan sigur seg hava skilt, at tað eru fleiri, sum

liggja fram við at geva tilboð upp á upptøku av oljuni úr Olshanu, bæði her í Føroyum og uttanlands.

- Men vit frætta einki, og einki røstir fyri, at myndugleikarnir síggja tað skilgøða í at fáa oljuna upp nú – heldur enn at útseta »pinuna« til seinni.

Røkja London-rutu fyri SAS

Nógv umrøddu Dash-flogførini hjá SAS sleppa enn ikki á flog. Millum feløgini, sum hjálpa at røkja ruturnar, er Atlantic-Airways, sum fyra ferðir skal flúgva til London. Við fyra fráferðum fyri SAS hesa vikuna er Atlantic Airways tað felagið, sum røkir næstflestu ruturnar í kreppustøðuni hjá SAS. Á www.takeoff.nu verður sagt, at Cimber Air er tað felag, sum oftast flýgur fyri SAS. Cimber hevur 13 fráferðir á styttru rutunum fyri SAS. Næst flestu fráferðirnar hevur Atlantic, sum fyra ferðir flýgur til London. Enn er ikki greitt, nær Dash-flogførini aftur sleppa á flog, men sagt verður, at verandi støðan í øllum førum stendur við hesa vikuna.

Vágs kommuna nýggja heimasíðu

Nýggja heimasíðan er ætlað at stytta fjarstøðuna ímillum kommununa og borgaran. Nýggja heimasíðan skal kunna borgararnar um, hvat hendir á býráðsborðinum, og tí verða fundirnir hjá býráðnum eisini lagdir út á síðuna, sigur Vágs kommuna. Herumframt fara tíðindastubbar um ymiskt, sum hendir í kommununi, at liggja á forsíðuni. Tað er blivið alsamt meira vanligt, at ein kann avgreiða síni ørindi yvir alnótina og tí er eisini ein sjálvavgreiðsla gjørd til eitt nú umsóknarbløð, umframt tað, at nógv annað tilfarð er gjørt teldutøkt fyri tey, sum vitja heimasíðuna. Tað er lýsingarfyrirtekan Sansir, sum hevur sniðgivið heimasíðuna, sum er at finna á www.vagur.fo

- Tað er eingin sum helst tekniskt forðing fyri at taka oljuna upp úr Olshanu, og eg skilji ikki, at myndugleikarnir ikki lata við seg koma, nú heystið er komið, og tað stundar móti vetri, sigur maður, ið hevur kavað í offshore-vinnuni í 15 ár

Mynd: Jens Kr. Vang

Leggja út á hav

Seinnapartin í gjár vóru vit ein túr fram við vestaru bryggju í Havn, har manningin umborð á Magnusi Heinasyni gjørdi klárt til nýggjan túr

Teir, sum eru á dekkinum, eru f.v.: Jákup Veihe, Porkeri, Júst Andrias Joensen, Hvannasund, Súni Drangá, Skopun, Andrias Johansen, Tórshavn og Heðin Hammer, Fámjin

Mynd: Vilmund Jacobsen

ROYNDIR

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Skipið hjá Fiskirannsóknarstovuni, Magnus Heinason, hevur júst verið úti og kannað kongafisk, og í vikuni verður aftur lagt út á hav at merkja tosk.

Seinnapartin í gjár stákaðust menn á dekkinum við at gera skipið klárt til nýggjan túr.

Á brúnni stákaðist skiparin, Dánjal Jacob Lydersen, sum er ættaður úr Skálavík, við síni ting.

Vit spurdu, um teir, sum

vóru á dekkinum, vildu ymiskar kanningar fyri stilla seg upp til myndatøku, Fiskirannsóknarstovuna og tað var eingin trupuleiki. gjøgnum alt árið.

Magnus Heinason ger

Føroysk líkasæla

Keldur vísir á, at kring um heimin liggja alla tíðina eini 30-50 skipsvrak við havsins botn og hótta umhvørvi. Tí er eftirspurningur eftir hesi »borimaskinu« til upptøku av olju, og tí er hon heldur ikki so løtt at fáa hendur á – júst, tá tú hevur brúk fyri henni.

- Eg skilji ikki føroysku líkasæluna við oljuni í Olshanu, tí kostnaðurin av at fáa hana upp er peanuts í mun til tað, sum ein komandi oljudálking kann koma at kosta okkum í mistum inntøkum. Herfyri hoyrdu vit formannin í Føroya Havbúnaðarfelag, sum segði, at alarar longu høvdu mist nógvan pening orsakað av oljuni – ikki tí, at fiskur var deyður, men tí, at fiskurin ikki kundi seljast, tí oljusmakkur var komin í fiskakjøtið.

Hann vísir eisini á, at tosað verður um eitt útflutningsvirði í alivinnuni, sum táttar í eina miljard krónur um árið.

- Tí dugi eg slett ikki at

siggja, hvat tað er, sum heldur myndugleikunum aftur í at skipa so fyrri, at oljan verður tikin upp úr Olshanu og ikki liggur sum ein umhvørvisbumba inn í framtíðina.

Einki hendur

Keldan sigur, at felagið, sum hann umboðar, beinanvegin setti seg í samband við myndugleikarnar á økinum, og soleiðis hevur fyrireikað seg til at geva eitt tilboð upp á upptøkuna.

- Men enn røstist einki fyrri, at henda uppgávan verður boðin út, so myndugleikarnir kunnu siggja, hvørjar upphæddir talan í veruleikanum er um.

- Tekniskt er sum nevnt

eingin trupulleiki. Trupulleikin er veðrið, tí tú skalt hava amboð higar til lands, sum kosta pening hvønn dag, eitt nú prám við krana, stóru borimaskinuna og kavarar.

Búgva ikki her!

Keldan sigur, at hóast neyðugt er hjá einum og hvørjum felag í slíkum føri at leggja nakað upp fyri møguligum seinkingum orsakað av veðurlagnum, kann hetta arbeiði avgjørt gerast fyrri ein rímligan prís.

- Upp á longri sikt tænar ein upptøka av oljuni føroyska samfelagnum og skúgvur samstundis tann ótta til viks, sum lúrir og hóttir í framtíðini, bæði aling og umhvørvið um hesar leiðir, sigur hann.

At enda heldur keldan, at teir serfrøðingar, sum hava mett um støðuna og siga, at vandin er lítill og eingin, avgjørt ikki búgva í Føroyum, sum hann tekur til.

Eitt óeydnu klemm

Fallið av kantinum og niður í túnið er einar tveir metrar, og hetta var nóg mikið til, at ein genta, sum datt út av og niður í trappuholið, fekk sjónlig mein í høvdið

NÁTTARLÍV

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Leygarnáttina klokkan 04.10 fekk lögreglan í Havn fráboðan um, at tvey fólk vóru dottin niður í trappuholið á horninum Tinghúsvegur/ Sverrisgøta.

Vakthavandi sigur, at tá tey frættu um tilburðin, sendu tey boð eftir sjúkrahúsi, sum kom á staðið og flutti ungu fólkinu á skaðastovuna.

- Sum vit skiltu, var gentan uttan vit eina løtu, men tá sjúkrahúsin kom á staðið, hevði hon fingið vitið aftur.

Vakthavandi sigur, at gentan hevði fingið sjónlig

Tvey ungfólk fullu niður í hetta trappuholið leygarnáttina

Mynd: Vilmund Jacobsen

mein í høvdið, meðan drongurin ongan skaða hevði fingið.

- Annar teirra sat á kantinum, tá hin boygdi seg niður yvir til eitt klemm ella okkurt líknandi. Lágur jarngarður er omanyvir betongkantinum, og bæði endaðu tiskil niðri í túninum hinumegin.

Vakthavandi sigur, at fall-

ið av kantinum og niður í túnið er umleið tveir metrar.

- Gentan hevði fingið sjónlig mein í høvdið, men vit hava ikki frætt, hvussu hetta tørnaði út hjá henni, sigur vakthavandi.